

بررسی راهکارهایی جهت ارتقاء دلبستگی به مکان در سرای سالمندان

1- رضا مصطفایی 2- مهروش کاظمی شیشوانی

1. دانشجوی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد آذرشهر، آذرشهر، ایران
2. عضو هیئت علمی دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شبستر، شبستر، ایران
Reza.mostafayii@yahoo.com

چکیده

در طول چند دهه اخیر کاهش مرگ و میر ناشی از بهبود وضعیت بهداشتی و افزایش امید به زندگی سبب افزایش تعداد سالمندان در دنیا گردیده که این امر در آینده نیز شتاب بیشتری خواهد یافت. تفکر درباره زندگی در خانه سالمندان برای سالمند، ایجاد حس انزجار و تنفر می کند؛ چراکه خانه سالمندان معمولاً یادآور ناتوانی و ناکارآمدی سالمند در فرهنگ ایران می باشد. هدف از این پژوهش، بررسی عوامل ارتقاء دهنده حس تعلق به مکان در طراحی مکان های مرتبط به سالمندان می باشد زیرا سالمندان به عنوان قشری از جامعه که جمعیت آن ها رو به رشد و افزایش است، نیازمند طراحی فضاهایی در جهت پاسخگویی به نیازها و محدودیت های جسمی - حرکتی و شرایط روحی خود می باشند تا بتوانند از سالمندی خود لذت برده و از دوران موفقی بهرمنند شوند. طراحی مکان های مناسب برای سالمندان باعث افزایش کیفیت زندگی، احساس مفید بودن، امید به زندگی، ایمنی و آرامش خاطر بیشتر این قشر می شود. این پژوهش تحلیلی - توصیفی بوده و تجزیه و تحلیل اطلاعات به روش اسنادی صورت گرفته است، تا نقش عوامل مختلف در افزایش حس دلبستگی به مکان به منظور ارتقاء کیفیت کالبدی مجموعه جهت افزایش کیفیت روانی و رضایت مندی سالمندان، مورد بررسی قرار گیرد. نتایج تحقیق نشان میدهد دلبستگی به مکان عامل اساسی در جهت ایجاد فضاهای ایده آل، ایجاد هویت و معنادار شدن محیط زندگی سالمندان و جلوگیری از انزوا و افزایش مشارکت، تعامل و رضایت از زندگی می باشد. انسان محور اصلی پایداری است و حتی اگر بهترین شرایط زندگی را هم فراهم آورد، تا زمانی که حس تعلق به مکان نباشد، آن محیط برایش پایدار نخواهد بود؛ در صورتی که در صورت وجود دلبستگی به مکان انسان خود در جهت حفظ آن مکان کوشیده و پایداری حاصل خواهد شد.

کلیدواژه ها: سرای سالمند، مکان، حس مکان، ارتقاء حس تعلق مکان